

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-дослідної
роботи ЛДУБЖД

Андрій КУЗИК

“30” вересня 2020 р.

ОК 5 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ПРОГРАМА

навчальної нормативної дисципліни

підготовки доктора філософії

спеціальності: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

за освітньою програмою: Професійна освіта

Львів
2020 рік

Розробник програми:

Андрій Литвин, професор кафедри практичної психології та педагогіки, доктор педагогічних наук, професор

Рецензент: Лідія Сліпчишин, професор кафедри теорії і методики технологічної освіти, креслення та комп'ютерної графіки Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (ВСП «Львівський навчально-науковий центр професійної освіти»), доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Програму рекомендовано кафедрою практичної психології та педагогіки

Протокол від “31” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри практичної психології та педагогіки

Роксолана СІРКО

Схвалено Вченою радою Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Протокол від “30” вересня 2020 року № 2

ВСТУП

Програма нормативної навчальної дисципліни «Теорія і методика професійної освіти» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Теоретичне та прикладне значення курсу пов'язане з такими питаннями, як: сутність понять «професійна педагогіка», «професійна освіта» та ін., їх предмет, функції та завдання; сутність і принципи побудови та структуру системи професійної (професійно-технічної) та вищої освіти в Україні; новітні досягнення та сучасні тенденції розвитку й модернізації професійної освіти; теоретико-методологічні підходи до професійної освіти; вітчизняні та міжнародні стандарти професійної освіти; сучасні концепції професійної освіти; загальні закономірності і принципи процесу професійного навчання, ієрархія цілей, структуру, зміст, методи і форми професійної освіти. Внаслідок вивчення курсу має відбутися ознайомлення студентів з методологічними засадами професійної освіти і методичного забезпечення навчально-виховної та науково-дослідної діяльності в цій царині.

Опанування теоретичних концепцій потребує наукової систематизації та взаємоузгодження на основі інтегрованих методологічних підходів. Одержані вміння цілісно розглядати педагогічні системи, освітній процес, аналізувати сучасний стан і тенденції розвитку професійної освіти і професії викладача, оцінювати структуру та зміст моделей професійної підготовки допоможуть докторам філософії цілісно усвідомити складну педагогічну реальність.

Предметом вивчення курсу «Теорія і методика професійної освіти» є теоретико-методологічні підходи, загальнопедагогічні та дидактичні принципи освітнього процесу, методи пізнання, що пов'язані з науково-педагогічною діяльністю в галузі професійної освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення «Теорія і методика професійної освіти» має інтегрувати знання аспірантів із низки дисциплін загальної та профільної підготовки, передусім це «Філософія», «Етика та академічна доброчесність в освіті і науці», «Методи наукових досліджень в педагогіці», «Психологія і педагогіка вищої школи», «Педагогічна практика».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів і тем:**

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи професійної освіти

Тема 1.1. Професійна педагогіка як галузь теорії та практики навчання професії.

Тема 1.2. Методологічні підходи і методи наукових досліджень у професійній педагогіці.

Тема 1.3. Історія розвитку професійно-технічної та вищої освіти в Україні.

Тема 1.4. Система професійно-технічної та вищої освіти України.

Змістовий модуль 2. Методика і технології професійної освіти

Тема 2.1. Викладачі закладів професійної (професійно-технічної) та вищої освіти як суб'єкти педагогічного процесу.

Тема 2.2. Управління навчально-виховним і навчально-виробничим процесами у закладах професійної (професійно-технічної) та вищої освіти.

Тема 2.3. Методична робота у закладах професійної (професійно-технічної) та вищої освіти.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і методика професійної освіти» є: ознайомити аспірантів із системою закономірностей, принципів, методологічних підходів до професійної освіти; навчити проектувати структурно-функціональну модель, відбирати й обґрунтовувати організаційно-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх фахівців (за спеціалізацією).

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і методика професійної освіти» є:

- ознайомлення з теоретико-методологічними підходами до професійної освіти (системним, синергетичним, компетентнісним, особистісно орієнтованим тощо);
- розкриття сутності та принципів побудови системи професійної, у т.ч. вищої, освіти в Україні та перспективами її розвитку;
- формування вмінь проектувати структурно-функціональну модель, відбирати й обґрунтовувати організаційно-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх фахівців (за спеціалізацією).

1.3. Програмні результати навчання:

- кваліфіковано аналізувати основні підходи, теорії та концепції педагогічної науки, здійснювати відбір змісту, необхідного для наукового самовизначення;
- здатність продемонструвати знання та розуміння нормативно-правової бази, що регулює діяльність освітніх установ і сучасні педагогічні технології в реалізації основних освітніх програм вищої освіти;
- володіти знаннями теоретико-методологічних підходів щодо гуманітаризації та технологізації вищої освіти, принципів, форм, методів, технологій навчання і виховання у вищій школі;
- володіти основними поняттями, особливостями стратегічного менеджменту навчального закладу;
- здатність ясно та ефективно описувати етапи проектування нового навчального змісту, технологій, апробації та впровадження педагогічних проектів;

- обирати технології навчання залежно від цілей і завдань, що вирішуються в педагогічному процесі, рівня навченості, вихованості студентів;
- впроваджувати інноваційні прийоми в педагогічний процес з метою створення умов для ефективної мотивації студентів;
- володіти методами та методиками проектування та організації спільної діяльності педагогів і студентів;
- створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами навчально-виховного процесу і обирати оптимальні методи, засоби і форми взаємодії, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат;
- вирішувати й попереджати конфліктні ситуації професійної взаємодії;
- виявляти ініціативу і самостійність в різноманітних видах діяльності, брати відповідальність за результати своєї професійної діяльності, дотримуватись корпоративної культури ЗВО.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год. / 4,0 кредитів ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Професійна педагогіка як галузь теорії та практики навчання професії

Предмет і завдання професійної педагогіки. Основні категорії професійної педагогіки. Педагогічний процес як система. Закономірності педагогічного процесу у професійній школі.

Тема 1.2. Методологічні підходи та методи наукових досліджень у професійній педагогіці

Методологія професійної педагогіки. Закономірності, методологічні принципи та підходи професійної освіти. Основні тенденції розвитку методології професійної освіти. Професійна освіта за кордоном. Розвиток професійної педагогіки за галузями. Логіка, компоненти та етапи наукового дослідження у професійній педагогіці.

Тема 1.3. Історія розвитку професійно-технічної та вищої освіти в Україні

Зародження професійної освіти. Історичні етапи становлення професійно-технічної та вищої освіти в Україні. Сучасні тенденції розвитку професійно-технічної та вищої освіти в Україні. Досвід підготовки фахівців для різних галузей у промислово розвинутих країнах світу. Євроінтеграційні процеси у вітчизняній професійній освіті.

Тема 1.4. Система професійно-технічної та вищої освіти України

Поняття системи освіти, принципи її побудови. Структура освіти. Загальна характеристика професійно-технічної освіти України: цілі, навчальні заклади, освітні, освітньо-професійні рівні. Загальна характеристика вищої освіти України: цілі, навчальні заклади, освітньо-професійні та освітньо-наукові рівні. Завдання та шляхи інтеграції вітчизняної та європейської систем професійної освіти.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Викладачі закладів професійної (професійно-технічної) та вищої освіти як суб'єкти педагогічного процесу

Сутність педагогічного процесу. Зміст педагогічної діяльності викладача дисциплін професійно-теоретичної та практичної (виробничої) підготовки. Структура педагогічної діяльності. Основи педагогічної майстерності викладача. Вимоги до педагогічних здібностей викладача.

Тема 2.2. Управління навчально-виховним і навчально-виробничим процесами у закладах професійної (професійно-технічної) та вищої освіти

Загальні положення педагогічного менеджменту. Структурно-функціональні компоненти педагогічного менеджменту. Управління закладами професійної (професійно-технічної) та вищої освіти. Внутрішній контроль у закладах професійної (професійно-технічної) та вищої освіти. Технології управління якістю професійної освіти.

Тема 2.3. Методична робота у закладах професійної (професійно-технічної) та вищої освіти

Основні принципи та завдання методичної роботи. Технологія здійснення методичної роботи у закладах професійної (професійно-технічної) та вищої освіти. Технологія управління й організації методичної роботи. Підвищення кваліфікації та атестація педагогічних працівників ЗП(ПТ)О та науково-педагогічних працівників ЗВО.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Беляева А.П. Методология и теория профессиональной педагогики: монография / А.П. Беляева. – СПб.: Ин-т профтехобразования РАО, 1999. – 480 с.
2. Головінов В.П. Головні події розвитку системи професійно-технічної освіти в Україні у 1991 – 2012 роках та її законодавче і нормативно-правове забезпечення [Електронний ресурс] / В.П. Головінов. – Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti>.

3. Гуревич Р.С. Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах / Р.С. Гуревич ; за ред. С.У.Гончаренка. – К. : Вища школа, 1998. – 229 с.
4. Коваленко О. Е. Методика професійного навчання : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. Е. Коваленко. – Харків: Національна укр. академія, 2005. 360 с.
5. Коваленко О.Е. Теоретичні засади професійної педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів в контексті приєднання України до Болонського процесу: монографія / О.Е.Коваленко, Н.О. Брюханова, О.О.Мельниченко. – Х.: УІПА, 2007. – 162 с.
6. Козяр М. М., Коваль М. С. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Знання, 2013. 327 с.
7. Кремень В.Г. Неперервна професійна освіта: Філософія, педагогічні парадигми, прогноз: монографія / В.П. Андрущенко, І.А. Зязюн, В.Г. Кремень, С.Д. Максименко, Н.Г. Ничкало, С.О. Сисоєва, Я.В. Цехмістер, О.В. Чалий; за ред. В.Г. Кременя. – К. : Наук. думка, 2003. – 853 с.
8. Кузьміна Н.В. Професіоналізм личности преподавателя и мастера производственного обучения / Н.В. Кузьміна. – М: Высшая школа, 1990. – 119 с.
9. Лікарчук І.Л. Професійно-технічна освіта України: історичний шлях і перспективи: монографія / І.Л. Лікарчук. – К.: Педагогіка, 1999. – 288 с.
10. Литвин А. В. Інформатизація професійно-технічних навчальних закладів будівельного профілю : монографія / А. В. Литвин. – Львів : Компанія «Манускрипт», 2011. – 498 с.
11. Литвин А. В. Методологічні засади поняття «педагогічні умови» : практ. посібник. – 2-е вид., доп. і перероб. Львів : ЛДУБЖД, 2018. 88 с.
12. Національна доктрина розвитку освіти : затверджено Указом Президента України від 17 квітня 2002 р., № 347/2002. Освіта. 2002. № 26. С. 2–4.
13. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012—2021 роки : схвалено Указом Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
14. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Віпол, 2000. – 636 с.
15. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: монографія / За ред. В.Г. Кременя. – К.: Наукова думка, 2003. – 853 с.
16. Ничкало Н.Г. Трансформація професійно-технічної освіти України: монографія / Н.Г. Ничкало. – К.: Пед. думка, 2008. – 200 с.
17. Олейникова О.Н. Основные тенденции и современное состояние профессионального образования в странах Европейского Союза: монография / О.Н. Олейникова. – Казань: Ин-т среднего проф. Образования РАО, 2003. – 252 с.
18. Олійник В.В. Наукові основи управління підвищенням кваліфікації педагогічних працівників профтехосвіти: монографія / В.В. Олійник. – К.: Міленіум, 2003. – 594 с.
19. Оршанський Л.В. Професійна педагогіка. Курс лекцій : навч. пос. [для студ. спец. «Професійне навчання»] / Л.В. Оршанський. – Дрогобич : РВВ ДДПУ, 2007. – 224 с.
20. Основы профессиональной педагогики / Под ред. С.Я. Батышева и С. А. Шапоринского. – М.: Высшая школа, 1977. – 504 с.
21. Педагогіка професіонального образования: учеб. пособие / Е.П. Белозерцев, А.Д. Гонеев, А.Г. Пашков и др.; под ред. В.А. Слестенина. – М.: Академия, 2004. – 366 с.

22. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: навч.-метод. посібник. – 2-е доп. вид. / Н.Г. Ничкало, В.О. Зайчук, Н.М. Розенберг та ін.; за ред. Н.Г. Ничкало. – К.: Вища школа, 1997. – 383 с.
23. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: монографія / [С.О. Сисоева, А.М. Алексюк, П.М. Воловик, О.І. Кульчицька, Л.С. Сігаєва, Я.В. Цехмістер та ін.]; за ред. С.О. Сисоевої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 503 с.
24. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
25. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 12.10.2019).
26. Професійна освіта в зарубіжних країнах: порівняльний аналіз: монографія / За ред. Н.Г. Ничкало, В.О. Кудіна. – 2-е вид. Черкаси: Вибір, 2002. – 390 с.
27. Профессиональная педагогика: учеб. [для студ., обучающихся по пед. спец. и направл.1 / Под ред. С.Я. Батышева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Ассоциация «Профессиональное образование», 1999. – 904 с.
28. Цырельчук Н.А. Инженерно-педагогическое образование на современном этапе развития профессиональной школы: монография / Н.А. Цырельчук. – Мн.: МГВРК, 2001. – 248 с.
29. Щербак О.І. Професійно-педагогічна освіта: теорія і практика: монографія / О.І. Щербак; за ред. Н.Г. Ничкало. – К.: Науковий світ, 2010. – 279 с.

Допоміжна

1. Андрущенко В.П. Освітня політика (огляд порядку денного) / В.П.Андрущенко, В.Л. Савельєв. – К.: «МП Леся», 2010. – 368 с.
2. Андрущенко В.П. Педагогіка вищої школи: підручник / АПН України; Інститут вищої освіти / В.П. Андрущенко, І.Д. Бех, І.С. Волошук, О.В. Глузман, Н.В. Гузій, Н.М. Дем'яненко; за ред. В.Г. Кременя. – К.: Пед. думка, 2009. – 256 с.
3. Ашерев А.Т. Введення в спеціальність інженера-педагога комп'ютерного профілю: навч. посіб. / А.Т. Ашерев, О.Е. Коваленко, С.Ф. Артюх. – Харків: Вид. Української інж.-пед. акад., 2005. – 224 с.
4. Варій М. Й., Козяр М. М., Коваль М. С. Військова психологія і педагогіка: посіб. / за заг. ред. М. Й. Варія. Львів: Сполом, 2003. 624 с.
5. Гершунский Б.С. Философия образования для XXI века: учеб. пособие [для самообразования] / Борис Семенович Гершунский. – 2-е изд., перераб. и доп.- М.: Пед. общ-во России, 2002. – 512 с.
6. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: монографія / За ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький: ТУП, 2002. – 334 с.
7. Зеер Э.Ф. Модернизация профессионального образования: компетентностный подход: учеб. пособие / Э.Ф. Зеер, А.М. Павлова, Э.Э. Сыманюк. – М.: Московский психолого-социальный ин-т, 2005. – 216 с.
8. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: монографія / І.А. Зязюн. – Черкаси: ЧПУ ім. Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
9. Калицкий Э.М. Трансформация профессионального образования в современном обществе: монография / Э.М. Калицкий. – Мн.: [б.и.] 1997. – 113 с.
10. Коваленко О.Е. Инженерно-педагогические кадры: новые требования сегодняшнего дня [Електронний ресурс] / О.Е. Коваленко. – Режим доступу: uira.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/868/.../O.%20Kovalenko.doc.

11. Коваль М. С. Система професійної підготовки майбутніх працівників ДСНС України в інформаційно-освітньому середовищі закладу вищої освіти : монографія. Львів : ПАІС, 2019. 544 с.
12. Козловська І. М. Теоретико-методологічні аспекти інтеграції знань учнів професійно-технічної школи (дидактичні основи) / І. М. Козловська; за ред. С.У.Гончаренка. – Львів : Світ, 1999. – 301 с.
13. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати. / В.Г. Кремень. – К.: Грамота, 2005. – 447 с.
14. Лігоцький А.О. Теоретичні основи проектування сучасних освітніх систем: монографія / А. О. Лігоцький. – К.: Техніка, 1997. – 340 с.
15. Литвин А. В. Організація навчально-виховного процесу у професійній школі з використанням ІКТ. *Концептуальні засади професійного розвитку особистості в умовах євроінтеграційних процесів* : зб. наук. статей / [за ред. В. Г. Кременя, М. Ф. Дмитриченко, Н. Г. Ничкало. Київ : НТУ, 2015. С. 719–729.
16. Литвин А. В. Совершенствование процесса профессиональной подготовки: концепция научно-педагогических поисков. *Научное наследие академика И. Ф. Харламова и актуальные проблемы целостного образовательного процесса в современном педагогическом пространстве* : сб. матер. Гомель : ГГУ им. Ф. Скорины, 2020. С. 46–52.
17. Литвин А. В., Руденко Л. А. Вплив психології на педагогічну науку та практику: полемічні аспекти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. Київ ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2018. Вип. 49. С. 146–153.
18. Литвин А. В., Руденко Л. А. Модернізація професійної освіти України : науково-методичні засади. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. Вип. 37. К. ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2014. С. 128–132.
19. Мелецінек А. Инженерная педагогика: практика передачи технических знаний / Адольф Мелецінек; пер. С.Ф. Артюха. – Харків : Україн. інж.-пед. акад., 2001. – 240 с.
20. Наукові і освітні методи та практики : монографія / Ред. кол. : В.П.Андрущенко, В.А. Рижко, С.Б. Кримський та ін. – К. : ЦГО НАН України, 2003. – 763 с.
21. Никитина Н.Н. Основы профессионально-педагогической деятельности: учеб. пособие / Н.Н. Никитина, О.М. Железнякова. – М.: Мастерство, 2002. – 288 с.
22. Нісімчук К.О. Методика використання інформаційних технологій у підготовці інженерів-педагогів: навч. посіб. / К.О. Нісімчук, Н.Л. Панасюк. – Луцьк : ПВД «Твердиня», 2008. – 160 с.
23. Пелех Ю.В. Ціннісно-смысловий концепт професійної підготовки майбутнього педагога: монографія / Ю.В. Пелех ; за заг. ред. М.Б. Євтуха. – Рівне: Тетіс, 2009. – 400 с.
24. Професійна освіта: словник / Уклад. С.У. Гончаренко та ін.; за ред. Н.Г.Ничкало. – К.: Вища школа, 2000. – 380 с.
25. Решетова З.А. Психологические основы профессионального обучения: монография / З.А. Решетова. – М.: Изд. Моск. гос. ун-та, 1985. – 208 с.
26. Руденко Л. А. Формування комунікативної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування у професійно-технічних навчальних закладах : монографія / Лариса Анатоліївна Руденко. – Львів : Піраміда, 2015. – 343 с.
27. Смирнов И.П. Начальное профессиональное образование: современные реформы / И.П. Смирнов. – М.: Изд. дом «Ореол-Лайн», 1998. – 250 с.

28. Смирнов И.П. Человек – образование – профессия – личность: монография / И.П. Смирнов. – М.: УМИЦ «Граф-Пресс», 2002. – 420 с.

29. Томашенко В. Основні напрями реформування професійно-технічної освіти України / В. Томашенко // Спеціальний випуск журналу «Професійно-технічна освіта»; проєкт «Реформування ПТО в Україні», 2003. – 68 с.

30. Цюприк А. Я. Основи методики викладання у вищій школі : навч. посібник. Львів, 2015.

31. Энциклопедия профессионального образования: В 3 т. / Под ред. С.Я.Батышева. – М.: РАО, Ассоциация «Профессиональное образование», 1998 -2000. – Т. 1: А – Л. – 1998. – 567 с.; – Т. 2: М – П. – 1999. – 440 с.; Т. 3: Р – Я. – 2000. – 487 с.

32. Lytvyn A., Lytvyn V., Rudenko L., Pelekh Y., Didenko O., Muszkieta R., Żukow W. Informatization of technical vocational schools: Theoretical foundations and practical approaches. *Education and Information Technologies* : The Official Journal of the IFIP Technical Committee on Education. Vol 25. Issue 1. January 2020. P. 583–609.

Інформаційні ресурси

1. Веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuiv.gov.ua/>

2. Віртуальний університет ЛДУ БЖД. URL: <http://virt.ldubgd.edu.ua/>

3. Кафедра практичної психології та педагогіки / ЛДУ БЖД : сайт. URL:: <http://www.ldubgd.edu.ua/institut-department/kafedra-praktichnoyi-psihologiyi-ta-pedagogiki>

4. Міністерство освіти і науки України : сайт. URL: <http://mon.gov.ua/>

5. Національна академія педагогічних наук України : сайт. [URL: <http://naps.gov.ua/>

6. Освітній портал™ : освіта в Україні, освіта за кордоном. URL : <http://www.osvita.org.ua/>

7. Сучасна Освіта : журнал URL : <http://s-osvita.com.ua/magazine>.

8. Cedefop : European Centre for the Development of Vocational Training. URL : <http://www.cedefop.europa.eu/>

9. EACEA : Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. URL : http://eacea.ec.europa.eu/homepage_en.

10. European. URL : <http://www.europeana.eu>.

4. КРИТЕРІЙ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ТА ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

При оцінюванні результатів навчання аспірантів потрібно керуватися такими **критеріями успішності навчання**:

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
91–100	Відмінно	Аспірант демонструє повні й вичерпні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни при розв'язуванні практичних завдань, може аналізувати і співставляти навчальний матеріал з даною та суміжних дисциплін. Знає сучасні технології та методи рішення прикладних завдань з

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
		<p>дисципліни.</p> <p>За час навчання при проведенні індивідуальних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються.</p> <p>Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу передбаченого робочою програмою, або аспірант проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи рішенні складних практичних завдань.</p>
81–90	Добре	<p>Аспірант демонструє добрі та вичерпні знання, володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на основі здобутих знань аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при рішенні практичних завдань, проте допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи рішення практичних завдань з дисципліни.</p> <p>За час навчання при проведенні індивідуальних занять дає вичерпні пояснення.</p>
71–80	Добре	<p>Аспірант в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових прикладних завдань з дисципліни.</p> <p>Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та давати правильні відповіді про зміну результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях / рішеннях / не є системними.</p> <p>Розуміє основні положення, що мають визначальне значення в межах дисципліни.</p>
61–70	Задовільно	<p>Аспірант засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень.</p> <p>Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати завдання подібні тим, що розглядалися на заняттях, проте допускає значну кількість неточностей і помилок, усунути які здатен лише за допомогою викладача.</p>
51–60	Задовільно	<p>Аспірант володіє певними знаннями та основними положеннями, передбаченими робочою програмою дисципліни, на мінімально допустимому рівні для подальшого засвоєння результатів навчання в рамках освітньої програми. З використанням основних теоретичних положень аспірант з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни.</p> <p>Виконання індивідуальних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, проте відсутнє глибоке розуміння самої роботи.</p>
35–50	Незадовільно	<p>Аспірант може відтворити окремі фрагменти знань з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни аспірант виконав, працював він пасивно, його відповіді під час лабораторних робіт та результати поточного контролю в більшості</p>

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
		є невірними та/або необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни в аспіранта відсутні, що створює перепони для подальшого засвоєння результатів навчання в межах освітньої програми.
0–34	Незадовільно	Аспірант повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його відповіді під час лабораторних робіт та результати поточного контролю є невірними та/або необґрунтованими. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.

Форма підсумкового контролю в кінці вивчення дисципліни – екзамен, на який виносяться завдання зі всієї дисципліни. До екзамену допускаються аспіранти, що склали тестові завдання для самоконтролю у Віртуальному університеті з кожної вивченої теми з оцінкою не нижче «3» і не мають поточних заборгованостей. Аспірант має дати розширену відповідь на 2 запитання (завдання) відповідно до отриманого білету. За кожну відповідь можна отримати до 50 балів. Критерії оцінювання відповідей:

- 46–50 балів – відповідь правильна та повна;
- 36–45 балів – відповідь правильна, але неповна;
- 26–35 балів – питання розкрито поверхнево, деякі тези помилкові;
- менше 25 балів – відповідь неправильна.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі засоби діагностики успішності навчання:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей під час індивідуальних занять, написання контрольних робіт та поточне тестування);
- контроль за самостійною роботою (перевірка конспектів, виконання завдань до самостійних занять, презентація наукових розробок тощо);
- підсумковий контроль (екзамен).

Видами атестації з дисципліни є: усні відповіді на проблемні питання за темами індивідуальних і самостійних занять, виконання індивідуального завдання (підготовка наукової статті), групова самостійна робота.

Поточний контроль реалізується у формі виступів на індивідуальних заняттях. Самостійна робота охоплює тести та завдання теоретичного характеру. Співбесіда з викладачем обов'язково включає контроль за темами, винесеними на самостійне опрацювання.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання. Оцінка із 100-бальної шкали в національну переводиться відповідно до діючого положення про освітній процес (91–100 – «відмінно», 71–90 – «добре», 51–70 – «задовільно», менше 51 – «незадовільно»).